

Stiftelsen Byens fornyelse

St.Olavs gate 9, 0165 Oslo
Tlf: +47 92 622 662
Fax: +47 22 36 49 93
E-post: geir.steigan@byen.org
Organisasjonsnummer 980498182

KOMM. OG REG. DEP	
21 NOV 2005	
05/2258-18	
Ark.	451.0
Avd.	BB 1BY 1GAH

17.11.2005

Kommunal- og regionaldepartementet
Bolig- og bygningsavdelingen
Postboks 8112 Dep.
0032 Oslo,

og

bygningslov@krd.dep.no

Referansenummer 05/2258

Høring: NOU 2005:12 Mer effektiv bygningslovgivning II

Vi viser til høringsbrev og har følgende synspunkter til forslaget til ny plan- og bygningslov, planlovdelen og bygningslovdelen.

Nye §§ 1-1, 1-8, 9-8, 9-9, 11-4, 11-5 og 29-3

Kommunalkomiteens uttalte i forarbeidene til siste endring av § 74 i Innst. O. nr. 37 (94-95):

"Videre mener komiteen at et byggverks utforming må harmonere med omgivelsene. Dette gjelder både naturgitte omgivelser, som f.eks. eksisterende terreng, vegetasjon og tomtestruktur, og bygde omgivelser der faktorer som volum, form, materiale og ikke minst farger hører med i vurderingen.

Komiteen ønsker ikke med dette å legge opp til en «autorisasjon» av en eller flere stilretninger, men viser til at de elementer som her er fremhevet må sies å kunne danne et viktig grunnlag for bedre estetisk kvalitetssikring."

Kommunalkomiteen fremmet på denne bakgrunn forslag til tillegg i pbl § 74 nr. 2:

"Tiltak etter denne lov skal ha en god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og med respekt for naturgitte og bygde omgivelser.

Kommunen kan utarbeide retningslinjer for estetisk utforming av tiltak etter loven."

Bygningslovutvalget skriver angående eksisterende bestemmelse:

"Det er eksempelvis antatt at man i områder avsatt til bevaring kan gi bestemmelser om materialvalg, stiluttrykk, utbedring, rivingsforhold, jf. Pedersen med flere s. 425. I rundskrivene H-20/89 og H-7/97 fremholdes det at reguleringsbestemmelser i utbyggingsområder kan inneholde nærmere krav til fasadematerialer og farger."

Stiftelsen Byens fornyelse

St.Olavs gate 9, 0165 Oslo

Tlf: +47 92 622 662

Fax: +47 22 36 49 93

E-post: geir.steigan@byen.org

Organisasjonsnummer 980498182

"Bestemmelsen gir anvisning på to sentrale vurderingstemaer. Tiltaket må tilfredsstillende både rimelige skjønnhetshensyn i seg selv og i forhold til omgivelsene. I forhold til sistnevnte vil vurderingen ta utgangspunkt i de allerede bygde omgivelsene. Dersom strøket har preg av enhetlig bebyggelse vil dette legge føringer på denne vurderingen. Imidlertid kan en kontrast til omkringliggende bebyggelse også gi et positivt uttrykk. ....

Bygningslovutvalget har foreslått at ny § 29-3 skal lyde:

"Ethvert tiltak skal prosjekteres og utføres slik at det etter kommunens skjønn har en god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og med respekt for naturgitte og bygde omgivelser."

Utvalget skriver:

"Utvalget har ikke ment å endre bestemmelsens rettslige innhold, kun å klargjøre den."

Utvalget har som det selv skriver, ikke ment at endringen skal ha betydning for tolkning av bestemmelsen. Det er Kommunalkomiteens og Stortingets motiver som skal legges til grunn fremdeles.

Vi vil hevde at det ikke er til hinder for at bestemmelse om stiluttrykk også brukes i andre områder enn bevaringsområder. Det er ingenting i forarbeidene som tilsier at bestemmelse om stiluttrykk bare er forbeholdt bevaringsområder.

Vår konklusjon

Lovgiver ønsker at et byggverks utforming må harmonere med omgivelsene.

Lovgiver ønsket ikke i selve bestemmelsen å legge opp til en «autorisasjon» av en eller flere stilretninger, men viste til at de elementer som ble fremhevet, dvs volum, form, materiale og ikke minst farger, må sies å kunne danne et viktig grunnlag for bedre estetisk kvalitetssikring.

Men lovgiver la i forarbeidene ingen restriksjoner på hvordan kommunene kan utforme sine retningslinjer for estetisk utforming av tiltak etter loven.

Skal lovgivers ønske om nybygg i harmoni med omgivelsene kunne gjennomføres, må etter vår mening også krav om harmonisk tilpasning og krav om stiluttrykk kunne brukes som grunnlag for estetisk kvalitetssikring.

Det er som kjent stor motstand fra mange modernistiske miljøer i vårt land mot krav og bestemmelser om stiluttrykk og harmonisk tilpasning. Vi kan nevne Norske arkitekters landsforbund, Rådet for byarkitektur samt saksbehandlere i kommunale bygningsetater.

Vår henstilling

Det ville derfor være av uvurderlig betydning for gjennomføring av lovgivers mening at departementet enten i lovteksten eller i motivene til den enkelte bestemmelse i proposisjonen klargjør:

Stiftelsen Byens fornyelse

St.Olavs gate 9, 0165 Oslo

Tlf: +47 92 622 662

Fax: +47 22 36 49 93

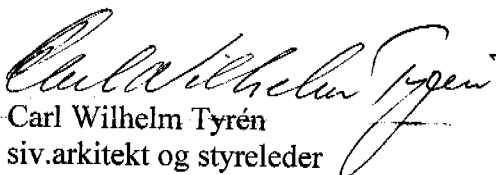
E-post: geir.steigan@byen.org

Organisasjonsnummer 980498182

1. at et byggverks utformning må harmonere med omgivelsene i ny § 1-1. Uttrykket "god byggeskikk" er dessverre ikke tilstrekkelig da dette ofte utlegges som "vår tids arkitektur", hvilket er en kode for modernistisk stiluttrykk, og "nyskapende", hvilket innebærer at nybygg kan oppføres i sterk kontrast til omgivende, eksisterende bebyggelse. Også uttrykket "fruktbar kontrast" brukes for å legitimere at nybygg oppføres uten hensyn til arkitektoniske og bruksmessige kvaliteter i eksisterende bebyggelse.
2. at stiluttrykk og harmonisk tilpasning kan brukes som et vurderingstema i utredning etter ny § 1-8.
3. at krav kan stilles om at nye byggverks utformning må harmonere med omgivende, eksisterende bebyggelse i hensynssoner etter ny § 9-8 og § 11-4.
4. at krav kan stilles om at nye byggverks utformning må harmonere med eksisterende bebyggelse, herunder også krav om stiluttrykk, i planbestemmelser etter ny § 9-9 og § 11-5.
5. at stiluttrykk og harmonisk tilpasning til omgivende, eksisterende bebyggelse kan brukes som vurderingstema etter ny § 29-3.

Ved at departementet klargjør dette vil vi for fremtiden få redskap, som i tråd med lovgivers hensikt, kan hindre at eksisterende bygningsmiljøer av høy kvalitet rives opp og forsimples til skade for vår felles kulturarv.

Med vennlig hilsen

Carl Wilhelm Tyrén
siv.arkitekt og styreleder